

Naturskyddsföreningen i Västerås

Västerås 2017-02-06

Västerås stad
Byggnadsnämnden
Stadshuset
72187 VÄSTERÅS
E-post: byggnadsnamnd@vasteras.se

Remiss: Dp 1835 del av Västerås 2:113 Jakobsberg, Västerås

Naturskyddsföreningen i Västerås har tagit del av samrådsunderlaget och lämnar nedanstående synpunkter. Föresättningsvis förkortas Naturskyddsföreningen i Västerås enbart som Naturskyddsföreningen.

Naturskyddsföreningen deltog på samrådsmötet den 18/1 och har också gjort besök på planområdet och Allmänningen den 20/1 (Gunnar Rosén och Bengt Jönsson).

Planområdet och Allmänningen har rensats (man skulle kunna säga ”det är soprent”) från all typ av sly, buskar och småväxta träd. Endast stora träd av tall och några granar står kvar.

På en tall finns ett anslag som beskriver gallring och röjning av sly görs för att gynna biologisk mångfald. Åtgärden som utförts har medfört den direkta motsatsen, den biologiska mångfalden har utarmats till mycket låg nivå. Trivsselfaktorn har också blivit sämre när man kan se rakt igenom hela området.

Tallarna är minst 150 år, vilket också nämns i DP, där några t.o.m. bedöms vara upp mot 300 år. Detta är mycket troligt eftersom Tallticka sällan växer på tallar yngre än 150 år.

Tallskogen har alltså högt skyddsvärde vilket också framgår av Dp. Men man borde fortfarande kunnat lämna områden med buskage och mindre träd. Dessutom kommer skuggan från de tänkta husen att begränsa solljuset längs skogsbrynet och 50 -70 m in i skogen betydligt mer än det borttagna slyet (räknat på ett 20m högt hus vid vår- respektive höstdagjämning).

Naturskyddsföreningen anser att slyröjningen blivit alltför omfattande. Det finns nu t.ex. ingen plats för en del småfåglar att häcka. Enligt uppgift från boende runt Allmänningen brukar det vara ett rikt fågelliv i området.

Längs en grund dikesfåra längs norra kanten av planområdet (dvs kanten mot tidigare tennisplaner) har flera träd av sälg huggits. En av dessa hade begynnande röta med övriga verkade friska. Även på fler platser i Allmänningen tror vi det funnits buskar/ klena träd av sälg, men det är svårt att avgöra.

Sälg betraktas som något av ett ”livets träd” med tanke på den mängd insekter som är beroende av sälgen i dess olika livsstadier. Sälgens tidiga blomning är av stor betydelse för t.ex. humlor och bin.

All ved och sly ligger hopsamlad i en trave för att forslas bort.

Ingen död ved har lämnats kvar i Allmänningen för att gynna biologisk mångfald, trots att det skulle göras enligt uppsatt anslag. Endast några mindre högar av ris finns kvar men det är otillräckligt. Särskilt anmärkningsvärt att inte de huggna sälarna lämnats kvar. Många insekter lever på gammal säl och på död ved av säl.

Naturskyddsföreningen anser att sälgen längs dikesfåran inte skulle ha huggits nu.

Planprocessen är endast inne i samrådsfas så vi anser att detta är en alldeles för tidig åtgärd. Om Dp ändras eller avvisas/ avbryts så kunde bäckfåran lämnats orörd.

Grodor och Salamandrar.

Allmänningen ligger c:a 300 m från Djäknebergets dammar. Naturskyddsföreningen har fått information om att grodor, paddor och salamandrar förekommer i villaträdgårdarna öster om planområdet. I augusti har man sett små grodor (c:a 2 cm) på gräsmattorna. Detta är troligtvis årsungar som har vandrat ut från dammarna.

Calluna AB gjorde en groddjursinventering på Djäkneberget 2005 för Västerås stads räkning. I sammanfattningen står det att groddjuren främst övervintrar i två områden. Det ena området är den gamla vattenborgen med omgivning och det andra området är trädgårdarna i norra änden av Djäknebergsgatan och eventuellt också i det bakomliggande området Allmänningen. Slutsatsen var att hälften av groddjuren använde vattenborgen med närmaste omgivning för övervintring. Resten kom från trädgårdar och skogspartier längre bort.

JM Natur, Jan Malmgren gjorde 2006 en inventering av Groddjuren på Djäkneberget. I den inventeringen och analysen så kommer man fram till att c:a 30 % av grodor och paddor övervintrar i och näst intill vattenborgen och upp till 70 % av grodor och paddor övervintrar längre bort.

Naturskyddsföreningen har vid grodornas vandring på våren konstaterat att många grodor och salamandrar kommer genom gräset i norra kanten av vattenborgen vilket bl.a. tyder på att även buskbevuxna västra sidan av vattenborgen är en övervintringsplats.

Naturskyddsföreningen vill med detta peka på att omgivningarna t.o.m. så långt bort som vid det tänkta planområdet och Allmänningen är av betydelse för groddjuren på Djäkneberget. Detta betyder att såväl Västerås stad som de boende i området kan behöva tänka igenom och analysera vad olika åtgärder i den fysiska miljön kan inne bära för groddjurens långsiktiga överlevnad i Djäknebergsområdet.

Kommentarer till Dp 1838 med sidreferenser.

S 8 - 10. Värdefulla grönområden utgör viktiga länkar mellan stadens olika typer av naturområden och för spridning av t.ex. insekter mellan områdena. Vid Lars-Ove Wikars utredning av naturvärden ur insektssynpunkt så konstaterar han fynd av rödlistade insekter

knutna till tall men även gran. För granbarkgnagaren konstaterar han att fyndet är kopplat till förekomsten av gammal gran intill det tänkta planområdet.

Lars-Ove Wikars betonar bristen på död ved området. Lars-Ove Wikars konstaterar också att de låga lövträden och slyet för närvarande inte utgör något hot för fortsatt utveckling av gammal skog av tall. Naturskyddsföreningen menar att detta styrker vår åsikt att total slyröjning var felaktig med utgångspunkt att stärka biologisk mångfald i området.

S 23, sol- och skuggpåverkan. Vid samrådsmötet påpekades från flera håll att bilderna inte stämde överens med angivna klockslag. Midsommar kl. 9 – 18 blir 9 timmar dvs vinkeln mellan morgon och kväll bör vara 130 grader.

I Dp nämns endast skuggans påverkan på omkringliggande bebyggelse. Minst lika viktigt är att se på skuggans påverkan på skogen och skogsbrynet. Speciellt på våren och försommaren är solen viktig för den biologiska mångfalden. Räknar man på 8 timmar sol vid vårdagjämning, t.ex. kl. 8 -16 (normaltid) och hushöjd 20 m, så får man att skuggan sträcker sig c:a 65 m bakom husen dvs långt in i skogen. Jämfört med dagens läge, ingen bebyggelse så blir detta stor skillnad i soltimmar när naturen vaknar efter vinterdvala.

S 24. Här nämns att de höga granar och lärkträd som växer i den sydvästra delen av tomten skall avverkas. De borde snarare sparas enligt kommentar ovan.

Tre tallar skall sparas. Detta är ju pga att det växer talticka på dessa. Men tallarna kommer att stå inklämda mellan husen så skuggpåverkan blir mycket stor jämfört med hur de växer fritt idag.

Slutkommentarer.

Naturskyddsföreningen menar att detaljplanen har en sådan stor miljöpåverkan att en fullständig MKB måste göras. Med tanke på den hitintills framkomna informationen om gammal tallskog, flera rödlistade insektsarter och eventuell koppling till groddjurspopulationen vid Djäkneberget så borde planområdet istället upprustas som ett grönområde. Planprocessen måste alltså få en förutsättningslös omstart.

Naturvårdsverket redovisar på sin hemsida att av Sveriges 16 nationella miljömål (varav 15 beslutades i Riksdagen redan 1999) så kommer endast ett att uppfyllas. För övriga mål har utvecklingen försämrats eller ligger still. Detta poängteras också i "Handlingsplan för Natur- och kulturmiljön i Västerås" som var på remiss hösten 2016. För målen som rör skog och biologisk mångfald (levande skogar samt ett rikt växt-och djurliv) så är utvecklingen negativ i riket och i Västmanland.

De nationella miljömålen anger målsättningen för förbättringar i den svenska miljön till år 2020. Efter 16 år är utvecklingen istället negativ!

För Naturskyddsföreningen i Västerås

Med vänlig hälsning

Bengt Jönsson, (ordf.)

070-2904020

Bengt.eb.jonsson@gmail.com